

Hieronymi

6
taliq; immolato sacrificio, reuēsa domum, quinq; liberos sibi genuit, q; primogenitū deo peperat. Miraris felicitate sanctę mulieris, imitare fidem. Ipse si Paulam miseris, et nutritium et magistrum spondeo: gestato humeris, balbutiētia senę verba formabo, multo gloriosior mūdi philosopho, qui nō regem Macedonum Babylonio periturum veneno, sed ancillam et sponsam Christi erudiam: regnia cęlestibus offerendam.

Incipit epistola beati Hieronymi ad Eliodorum nondum episcopum exhortatoria: quia illum hortatur: ut domo: cognatis diuitijsq; relictis ad eremum deo militaturus accedat, pericula habitationis in urbib; seruis dei et demonum tentamēta describens. Ubi etiam ambitum reprimūt sacerdotij ac episcopatus: de periculo illius status edisserens, et eremum ac solitudinem effrens: ad extremum futurum iudicium representans.

Epistola.

Quanto amore et studio contenderim: ut pariter in eremo moraremur cōsium mutę charitatis pectus agnoscat, quibus lamentis: quo dolore, quo gemitu: te abeunte profectus sum: iste quoq; litterę testes sunt, quas lachrymis cernis inter litas. Verum tu quasi paruulus delicatus cōtemptum rogantis per blandimenta fouisti, et ego incautus: quid tunc agerem nesciebam. Facerem: Sed quod ardentem volebam, moderate dissimulare non poteram. Impensius obsecrāre: sed audire nolēbas: quia similiter non amabas, quod unū potuit: spreta charitas fecit, quem presentem retinere non valuit: querit absentem. Quoniam igitur et tu ipse abiens pestulabas, ut tibi postq; ad deserta migrassem imitatoria ad te scripta transmitterem, et ego me facturum promiseram. Inuito, Jam propera. Nolo pristinarum necessitudinum recorderis. Nudos amat eremus, Nolo te antiquę peregrinationis terreat difficultas. Que in Christum credis, et eius crede sermouibus. Quęrite primum regnum dei, et hec omnia opponentur vobis. Non pera tibi sumenda, non virga est. Assatim diues est, qui cum Christo pauper est. Sed quid ago? Rursus improuidus obsecro, Abiant preces, blandimenta discedant, Debet amor lesus irasci.

Epistole

Qui rogantem contempseras. forsitan audias obiurgantem. Quid facis in paterna domo delicate miles: vbi vallit: vbi fossa: vbi hyems acta sub pellibus: Ecce te cœlo tuba canit: Ecce cum nubibus rebellaturus orbem. Imperator armatus egreditur. Ecce bis acutus gladius ex regis ore procedens. Obuia queq; metit. et tu mihi de cubiculo ad aciem. tu de umbra egrederis ad solem. Corp⁹ assuetum tunica. lorice onus non fert. Caput opertum lintheo. galeam recusat. Nolle ocio manum durus exasperat capulus. Audi edictum regis tui. Qui non est mecum. contra me est. et qui mecum non colligit spargit. Recordare tyrocini⁹ tui diem. quo Christo in baptisinate cœsepultus. in sacramenti verba iurasti. pro nomine eius non te patri parceris esse. non matri. Ecce aduersarius in pectore tuo. Christum conatur occidere. Ecce donatiui quod militaturus acceperas. hostilia castra suspirat. Licet parvulus ex collo pendeat et ne possit. licet sparso crine et scissis vellibus. vbera quibus tenuit riat mater ostendat. Licet in lumine pater iaceat. per calcato perge patre. sicis oculis ad verillum crucis euola. Solum pietatis gen⁹ est. in hac re esse cruciatum. Veniet. veniet postea dies: quo victor reuertaris in patriam. quo Hierosolimam cœlestem vir fortis coronat⁹ incedas. Tunc municipatum cum Paulo capies. Tunc et parentibus tuis eiusdem civitatis ius peres. Tunc et pro me rogabis. qui te vt vinceres. in citavi. Neq; vero nescio qua te dicas nunc cœpete prepediri. Non est nobis ferreum pectus nec dura pœordia. Non ex silice natos Hyrcanę nutrire tigrides. et nos per ista transiuim⁹. Nunc tibi blandis vidua soror heret lacertis. nunc illi cum quibus adoleuisti vernaculi aut. Cui nos seruituros relinquis? Nunc et gerula quondam: iam anus. et nutritius secundus post naturalen pietatis patrem clamat. Cui nos morituros relinquis? Expecta paulisper et sepeli cras forsitan morituros. Et laxis vberum pellibus mater. arata rugis fronte. antiqui referens manna lallare cœgeminet. Dicant si volunt et grandiloqui. In te omnis domus inclinata recumbit. facili rumpit hec vincula amor Christi. et gehener timor. At cœtra scriptura precipit parentibus obsequendum Sed quicūq; eos super Christum amat. perdit animam suam. Gladium tenet hostis vt me perimat et ego de matris lachrymis cogitabo: Propter patrem militiam Christi deseram. cui sepulturam Christi causa non debet: Domino passuro tuis mite Petrus consulens scandalum fuit. Paulus remittentibus se fratribus. ne Hierosolimam pergeret. respondit. Quid facitis plorantes. et conturbantes cor meum? Ego enim non solum ligari. sed et mori in Die

Hieronimi

7
rusalem paratus sum pro nomine domini nostri Jesu christi. Aries iste
periculis quo fides quatitur euangelij. retundendus est mucrone. Ma-
ter mea et fratres mei hi sunt. quicumque faciunt voluntatem patris mei qui
in caelis est. Si credat in Christum. faueat mihi pro eius nomine pugna-
turo. Si non credat. mortui cõsepeliant mortuos suos. Sed hoc ais in
martyro. Erras frater erras. Si putas unquam christianum persecutio-
nem non pati. et tunc maxime oppugnaris. si te oppugnare nescis. Aduer-
sari noster tanquam leo rugiens. aliquem deuorare querens circuit. et tu pacem
putas. Sedit in insidijs cum diuitibus. ut in occultis interficiat innocen-
tem. Oculi eius in pauperem respiciunt. Insidiat in occulto sicut leo in spe-
lunca sua. insidiat ut rapiat pauperem. Et tu frons de se arboris rectus in
braculo. molles somnos futurus praeda carpis. Inde me persequitur luxuria.
Inde auaricia conatur irrumpe. Inde venter meus vult mihi deus esse pro
christo. Compellit libido ut habitatem in me ipsum sanctum sagem. ut
templum eius violem. Persequitur inquam in hostis. Cui nomina mille. mil-
le nocendi artes. Et ego infelix victorem me putabo. dum capior. Nos-
lo ego te frater charissime exanimato potere delictorum inuicem credas ido-
latricae nomina esse que dicimus. Immo apostoli disce sententiam qui ait.
Hoc enim scitote intelligentes. quod omnis fornicator. aut immundus. aut aua-
rus. aut fraudator. quod est idolorum seruitus. non habet hereditatem in regno
Christi et dei. Et quicquid generaliter aduersum deum sapiat quicquid diaboli
est. et quod diaboli est idolatria sit. cui omnia idola mancipant. Tamen et
in alio loco speciatim. nominatimque determinat dicens. Mortificate mem-
bra vestra que sunt super terram. reponentes fornicationem. immunditiam
et concupiscentiam malam. et cupiditatem. et auariciam. que sunt idolorum
seruitus. propter que venit ira dei in filios diffidentie. Non est tantum
in eo seruitus idoli. si quis duobus digitulis thura compressa in bustum
are iaciat. aut haustum patera poculum fundat merum. Neget auarici-
am esse idolatriam. qui potest triginta argenteis dominum veduntur ap-
pellare iusticiam. Neget sacrilegium esse qui in libidine sedet. qui mem-
bra christi et hostiam vanam placetem deo. cum publicorum libidinum
vicinis nefaria colluione violauit. Non fateatur fraudem idolatri-
am esse. sed similes eorum. qui in actibus apostolorum ex patrimonio
suo partem precij reseruantes. presenti perire vindicta. Animadu-
erte frater non tibi licere de tuis quicquam habere rebus. Omnis (in-
quit dominus) qui non renunciauerit omnibus que possidet. non po-
test meus esse discipulus. Cur timido animo christianus es. Respice
cum Petro relictum rhere. Respice surgentem de theloneo publicanum

Epistole

statim apostolum. Filius hominis non habet vbi caput suū reclinet. et tamē amplas porticus. et ingentia tectorū spacia metiris: hereditatē expectās seculi: coheres christi esse nō poteris Interpretare vocabulū monachi: hoc est nomen tuū. Quid facis in turba qui solus es? Et hoc ego non integris: rate vel mercib⁹: nec quasi ignarus fluctuū doctus nauitaturus voce denuncio. In illo estu charybdis luxurie salutem vorat. Ibi ore virgineo: ad pudiciē perperitāda naufragia: scyllēum relinens libido blanditur. Dic barbarum litus. Dic diabolus pirata cum socijs portat vincula capiēdis. Nolite credere: nolite esse securi. Licet in modum stagni fuscum equoz ardeat: licet vix lumina iacētis elemēti spiritu terga crispētur: magnos hic campus montes habet intus inclusos Intus est periculum: intus est hostis. Expedite rudentes. vela suspēdite. Crux antennę figatur in frontibus: tranquillitas ista tempestas est. Sed forsitan dicimus es. Quid ergo? Quicumq; in ciuitate sunt christiani non sunt: Non est tibi eadem causa que ceteris. Audi dominum dicentem. Si vis perfectus esse. vade vende omnia tua. et da pauperib⁹. et veni sequere me. Tu autem perfectus te esse pollicit⁹ es. Nam cum dederis licetam domo et militia: te castrasses ppter regna coelozū: quid aliud q̄ perfectam sectatus es vitam? Perfectus autem seru⁹ christi. nihil pter christum habet. Atsi quid pter christum habet: perfectus non est. Et si perfectus non est. cum se perfectum fore deo pollicit⁹ sit: deo ante mentitus est. Os autem quod mentit⁹ occidit animam. Igitur vt cōcludam. Si perfect⁹ es: cur bona paterna desideras? Si perfectus non es. dominum sefellisti. Diuini euāgelium vocibus tonat. Non potestis duobus dominis seruire. Non enī potestis deo seruire et mānōne. Et aueret quisq; mendacem Christum facere: mānōne et domino seruiēdo: Uociferatur ille sepe. Si quis vult post me venire: abneget semetipsum. et tollat crucem suam et sequatur me Et ego onustus auro arbitror me christum sequi: Qui dicit se in christum credere: debet quomodo ille ambulauit et ipse ambulare. Nō si nihil habes (vt te responsurum scio) cur tam bene paratus ad bella non militas: nisi forte in patria tua te arbitraris hoc facere. cum in sua domin⁹ signa non fecerit. Cur id cum auctoritate summa defendis? Sume responsionem. Nemo propheta in patria sua honorem habet. Non quero in quies honorem: sufficit mihi cōscientia mea. Neq; domin⁹ querebat. Quippe ne a turbis rex cōstitueret. aufugit. Sed vbi honor non est. ibi cōtemptus est. Ubi autem cōtemptus. ibi frequēter iniuria. Ubi autem iniuria. ibi et indignatio. Ubi indignatio. ibi et

Hieronimi

quies nulla. Ubi quies nulla. ubi mens a proposito sepe deducitur. Ubi autem alicui per inquietudinem aliquid aufertur ex studio. min⁹ fit ab eo quod tollitur. Et ubi min⁹ est. perfectum non potest dici. Et hac supputatione illa summa nascitur. monachum perfectum in patria sua esse non posse. Perfectum autem esse nolle relinquere est. Sed de hoc gradu pulsus. prouocabis ad clericos. An de his aliquid autem dicere: qui certe in suis urbibus comorantur? Absit autem ut quicquid de his sinistrum loquar: qui apostolico gradui succedentes. Chulsi corpus sacro ore conficitur: per quos et nos chulsi sumus. Qui clauis regni coelorum habentes: quodammodo ante iudicij diem iudicant: qui sponsam domini sobria castitate conseruant. Sed et alia (ut ante perfrinxi) monachorum est vita. alia clericorum. Clerici ones pascunt. ego pascor. Illi de altario uiuunt: mihi quasi infructuose arbori: securis ponitur ad radicem. Si minus ad altare non deferro. nec possum obtinere paupertate: cum in euangelio animum uideam: duo que sola sibi supererant era. mittentem in gazo philatium laudat dominus. Mihi ante presbyterum scire non licet. Illi si peccauero. licet tradere me sathan in interitum carnis ut spiritus saluus sit in die domini iesu. Et in veteri quidem lege. quicumque sacerdotibus non obtemperasset aut extra castra positus lapidabatur a populo. aut gladio ceruice subiecta contemptum expiabat cruore. Nunc uero in obediens spiritali mucrone truncatur. aut eiectus de ecclesia rabido demonum ore discerpitur. quod si te quoque ad eundem ordinem pia fratrum blandimenta sollicitat: gaudebo de ascensu. timebo de lapsu. Qui episcopatum desiderat. bonum opus desiderat. Scimus ista: sed iunge quod sequitur. Oportet autem huiusmodi irreprehensibilem esse: uirum. sobrium. pudicum. prudentem. ornatum. hospitalem. docibilem. non uolentem. non percussorem. sed modestum. et ceteris que de eo sequuntur explicitis: non minorem in tercio gradu adhibuit diligentiam dicens. Diaconos sicut militer pudicos. non bilinques. non multo uino deditos. non turpis laceri appetitores: habentes ministerium fidei in conscientia pura. Et hi autem probentur primum. et sic ministrent nullum crimen habentes. Ut illi homini qui vestem non habens nuptialem ingreditur ad coenam. Nihil superest nisi ut statim audiat. Amice quomodo huc intrasti. non habens vestem nuptialem? Et illo obmutescere dicatur ministris. Tollite illi: ligatis manibus et pedibus. et mittite eum in tenebras exteriores. ubi erit fletus et stridor dentium. Ut illi homini qui acceptum talentum in sudario ligas: ceteris lucra facientibus. id tantum quod acceperat referuauit. Ilico indignatis domini responsione ac clamore ferietur. Serue nequam:

Epistole

quare non dedisti pecuniam meam ad mensam. et ego veniens cum visus
ris exegissim eam: id est. deposuisses ad altare quod ferre non poteras.
Dum enim tu ignavus negociator denarium tenes. alterius locum qui
pecuniam duplicare poterat. occupasti. Quam ob rem sicuti qui bene
ministrat bonum opus sibi acquirit. ita qui indigne ad calicem domini
accedit. reus erit corporis et sanguinis domini. Non omnes episcopi. epis
copi sunt. Attendis Petrum. sed et iudam considera. Stephanum suspi
cis. sed et Nicolaum respice. quem dominus (vt Joanes testatur in Apo
calypsi) sua damnat sententia. Qui tam turpia et nefanda comentatur est.
vt Nicolaitarum heresis ex illa radice nascatur. Prober se vnusquisqz.
et sic accedat. Non facit ecclesiastica dignitas christianum. Cornelius
centurio adhuc ethnicus. dono sancti spiritus mundatur. Presbyteros
Daniel puer iudicat. Amos sycomorum mora destringens. repente pro
pheta effectus est. David pastor eligitur in regem. Minimum discipu
lum Iesus amat plurimum. Inferius frater accumbe. vt minore adues
niente. sursum inbearis ascendere. Super quem dominus requiescat. ni
si super humilem et quietum. et trementem verba sua: Cui plus comitti
tur. plus ab eo exigitur. Potentes potenter tormenta patientur. Nec si
bi quisquam de corporis tantum mundi castitate supplaudat. cum de om
ni verbo ocioso que deus locuti fuerint homines. redditori sunt pro co
ratione in die iudicii. cum etiam comitium in fratrem. homicidium sit rea
tus. Non est facile stare loco Pauli. tenere gradum Petri. iam cum Chri
sto regnatum. ne forte veniat angelus qui scindat velum templi tui. et
candelabrum tuum de loco moueat. Edificatur turrum futuri operis sum
ptis supputa. Infatuatum sal ad nihil est vtile. nisi vt proijciatur foras.
et a porcis conculetur. Monachus si ceciderit. rogabit pro eo sacerdos.
Pro sacerdotis lapsu quis rogatur est: Sed quoniam de scopulosis lo
cis enauigauit oratio et inter canas spumeis fluctibus cautes fragilis in
altum cymba pcessit. expatenda vela sunt ventis. et questionum scopulis
transnadatis. letatum more nautarum. epilogi celestium cantatum est. O deser
tum chusisti vernas. o solitudo in qua illi nascuntur lapides. de quo in Apocalypsi
ciuitas magni regis astruit. O cremus familiari deo gaudens. Quid
agis frater in seculo. quia maior es mundo? Quadiu te tectorum umbram pmittit. quod
diu fumosam vibram carceris includit: Crede mihi. nescio quid plus lucis aspi
cio Libet sarcina corporis abiecta ad purum etheris volare fulgorem Paup
tatem times. sed fratres pauperes christus appellat. labore crescit. neque athleta sine su
doe coronatur De cibo cogitas. sed frater fame non timet. super nudam metuis hu
mum excessa ieiunij membra collidere. sed dominus tecum iacet Squallida capitis hor

Epistolę Hieronymi

ret inculca cesaries. sed caput tuū Christus est. Infinita eremi vastitas terret. sed tu paradisi mente deambula. Quotiescumq; illuc mente conscenderis. totiens in eremo non eris. Scabra sine balneis attrahitur cutis. Sed qui in Christo semel lotus est. non trahet necesse iterum lauare. Et vt breuiter ad cuncta audias apostolum respōdentem. Non sunt condigne inquit passioēs huius seculi ad superuēcturam glorię que reuelabitur in nobis. Delicatus es frater si et hic vis gaudere cum seculo. et postea regnare cum christo. Veniet veniet illa dies qua corruptiū hoc et mortale incorruptionem induat et immortalitatem. Beatus seruus quem dominus inuenerit vigilantem. Tunc ad vocem tuę panebit terra cum populis: tu gaudebis. Judicaturus cum domino lugubre mūdus immugiet. et tribus ad tribus pectora ferient. Potentissimi quondam reges nudo latere palpitabunt. Exhibebitur cū prole sua Venus. Tunc ignitus Jupiter adducetur. et cum suis stultus Plato discipulis. Aristotelis argumenta non proderunt. Tunc tu rusticus et exultabis. et ridebis. et dices. Ecce crucifixus deus meus. ecce iudex qui obuoluit pannis in presepio vagiit. Dic est ille operarij et questuarię filius. hic qui matris gestatus sinu hominem deus fugit in egyptū. hic vestitus cocino. hic sentibus coronat. hic magus demonum habens et samarites. Cerne manus iudeę quas fixeras. cerne latine Romanę ne quod foderas. Utere corpus an idem sit quod dicebatis clam nocte sustulisse discipulos. Dilectio tua me cōpulit. vt hec tibi frater dicere. et vt interesse contingat quibus nunc labor durius est.

¶ Finiunt epistolę Hieronymi

¶ Sequitur epistolę Tullij.

b j